USNESENÍ

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Renaty Pospíšilové a soudců Mgr. Martina Hrabovského a JUDr. Ondřeje Mikuly, LL.M. ve věci

nezletilých: **A. M.,** narozený xxx
bytem xxx

R. M., narozený xxx
bytem xxx Hájov

zastoupených opatrovníkem městem Kopřivnice
sídlem Štefánikova 1163/12, 742 21 Kopřivnice

synů rodičů: **Mgr. Markéta M. G.,** narozená xxx
bytem xxx
zastoupená advokátem Mgr. Martinem Šulcem
sídlem 28. října 3346/91, 702 00 Ostrava

Antonín M., narozený xxx
bytem xxx
zastoupený advokátem Mgr. Ondřejem Holkem
sídlem Česká 754/25, 702 00 Ostrava

o péči a výživu pro dobu před a po rozvodu manželství rodičů, k odvolání matky proti usnesení Okresního soudu v Novém Jičíně ze dne 1. 8. 2025, č. j. 23 Nc 26/2025–33,

takto:

Usnesení okresního soudu se v napadené části, tj. v odstavci I. výroku, mění tak, že návrh otce na nařízení předběžného opatření se zamítá.

Odůvodnění:

1. Napadeným usnesením bylo nařízeno předběžné opatření, jímž byla matce uložena povinnost předat nezl. A. a nezl. R. do péče otce každý pátek v sudém kalendářním týdnu v 15 hodin v místě bydliště otce a otci bylo uloženo předat obě nezl. děti do péče matky každý pátek v lichém kalendářním týdnu v 15 hodin v místě svého bydliště. Opatrovníkem obou nezl. dětí pro řízení o úpravu péče a výživného pro dobu před a po rozvodu manželství rodičů bylo jmenováno město Kopřivnice.

Shodu s prvopisem potvrzuje Eva Valošková

2. Proti tomuto usnesení v části, v níž bylo rozhodnuto o nařízení předběžného opatření, podala matka včasné odvolání, v němž namítala, že žádný z otcem předložených důkazů neosvědčuje, že by bez okamžité úpravy poměrů hrozilo nenapravitelné narušení vztahu otce s dětmi. V době vydání předběžného opatření byl otec s dětmi v pravidelném kontaktu přibližně dvakrát až třikrát do týdne, např. ve dnech 10. 7., 11. 7., 14. 7., 18. 7., 20. 7., 22. 7., 25. 7. a 26. 7. 2025 a následně 4. 8., 8. 8., 9. 8. a 14. 8. 2025. V době od 27. 7. do 3. 8. 2025 byly nezl. děti s matkou na dovolené, s níž otec souhlasil. Pokud by skutečně existovalo riziko narušení vztahu mezi nezletilými a otcem, vzniklo by výlučně v důsledku chování otce k nezletilým, nikoli v důsledku nedostatku kontaktu. Dne 26. 7. 2025 matka otci navrhla, aby si otec s dětmi zašel na oběd bez její přítomnosti před odjezdem na dovolenou. Otec však matce sdělil, že se přihlásil do střelecké soutěže, a s nezletilým tak strávil pouze padesát minut, přestože se tento den domáhal kontaktu s nezletilými. Pouhé čtyři dny po těchto událostech podal otec návrh na vydání předběžného opatření s tvrzením, že mu matka brání ve styku s dětmi. Tvrzení otce o bránění ve styku s dětmi není pravdivé. Pokud se matka v minulosti účastnila styku otce s nezletilými, činila tak pouze na žádost nezletilých proto, aby styk vůbec proběhl. Bez přítomnosti matky se totiž děti s otcem samy stýkat nechtěly. Ve dnech 8. 8. a 9. 8. 2025 se pak matka styku otce s nezletilými vůbec neúčastnila. Ve věci nebylo osvědčeno, že soud musel jednat skutečně neodkladně a že nebylo možné rozhodnout až po provedení alespoň základního šetření. Soud také před vydáním rozhodnutí nezjišťoval názor nezletilých, čímž porušil jejich participační práva. V době rozhodnutí dokonce ani nebyl dětem ustanoven kolizní opatrovník jakožto procesní zástupce nezletilých, a nebyl tedy zjišťován ani jeho názor ve věci. Soud se nijak nevypořádal s otázkou, zda je zavedení střídavé péče v zájmu dětí. Předběžné opatření má sloužit primárně k ochraně zájmů dítěte, nikoli k prosazení požadavku jednoho z rodičů. Soud se také nezabýval možností využití méně invazivních způsobů řešení, např. předběžné úpravy styku. Matka předložila soudu čestná prohlášení, z nichž je patrný aktuální vztah mezi otcem a nezl. dětmi a která dokládají předchozí fyzické trestání nezletilých otcem. To je přitom obecně považováno za nepřijatelné, neboť porušuje důstojnost dětí a vyvolává v nich pocity strachu, úzkosti, bezmoci a vzteku. Může narušit vztah mezi rodičem a dítětem a vést k psychickým problémům dítěte. Soud měl v době vydání rozhodnutí k dispozici tvrzení matky, která se neshodují s tvrzeními otce, předběžné opatření tedy vydal i přes existující zásadní sporné skutečnosti. Rovnoměrná střídavá péče mezi rodiči nikdy neprobíhala, a nemohla být tudíž obnovena jako poslední pokojný stav. Předběžné opatření podle judikatury Ústavního soudu nesmí vytvořit stav, který by byl nezvratný a fakticky znemožnil jiné konečné řešení. Nesmí ani nahrazovat či předjímat konečné rozhodnutí ve věci samé, jako se stalo v předmětné právní věci. Ze zápisu z intervence Krizového centra v Ostravě ze dne 12. 6. 2025 plyne, že matka opustila dům především z obav o bezpečí dětí i své vlastní. V průběhu intervence se otec s matkou dohodl, že nezletilí dočasně zůstanou v jiném bydlení s matkou, a to za účelem stabilizace situace. Není tedy pravdou, že by matka jednostranně a bez dohody změnila bydliště nezl. dětí. K odchodu z domácnosti matka přistoupila rovněž na výslovné přání dětí, které ji po předchozích incidentech mezi otcem a nezletilými požádaly, aby z domu odešli. Matka by se ráda s dětmi do původního bydliště vrátila, v tomto směru učinila otci konkrétní návrhy, podle kterých by v rámci vypořádání společného jmění manželů nabyla dům do svého vlastnictví a otci by poskytla náhradu, otec však odmítá dům opustit. Pokud soud dospěl k závěru, že došlo ke změně bydliště nezl. dětí, rozhodoval jako místně nepříslušný soud; v takovém případě měl rozhodnout o přenesení příslušnosti na Okresní soud v Ostravě a kolizním opatrovníkem dětí ustanovit statutární město Ostrava. Jak již bylo uvedeno, žádný z důkazů předložených otcem neprokazuje, že by hrozilo nenapravitelné narušení vztahu otce s dětmi bez okamžitého nařízení střídavé péče. Naopak z důkazů předložených matkou vyplývá, že vztah mezi nezl. dětmi a otcem je narušen, zejména v důsledku chování otce vůči nim. Matka se nebrání postupnému rozšiřování styku, pokud si otec znovu získá důvěru nezletilých a bude k nim přistupovat vhodnějším způsobem. V současné době však nezl. děti odmítají u otce přespávat a v některých případech se s ním nechtějí setkávat vůbec, a to přesto, že je matka

v kontaktu s otcem podporuje. Matka tedy požadovala, aby rozhodnutí okresního soudu bylo v napadené části zrušeno a návrh otce na nařízení předběžného opatření byl zamítnut.

3. Ke dni rozhodování odvolacího soudu vyjádření k odvolání matky ze strany žádného z dalších účastníků řízení nebylo podáno.

4. Krajský soud na základě odvolání matky přezkoumal usnesení okresního soudu v napadené části, včetně řízení, které jeho vydání předcházelo, dle ust. § 212 písm. a), § 212a odst. 1, 5 o. s. ř. a § 28 z. ř. s., přičemž při přezkumu respektoval ust. § 75c odst. 4 o. s. ř., podle něhož nelze v odvolacím řízení o předběžném opatření přihlédnout k ničemu, co neměl k dispozici již okresní soud v době svého rozhodnutí, a dospěl k závěru, že odvolání matky je důvodné.

5. Podle ust. § 102 odst. 1 o. s. ř., je-li třeba po zahájení řízení zatímně upravit poměry účastníků nebo je-li po zahájení řízení obava, že by výkon rozhodnutí v řízení posléze vydaného mohl být ohrožen, může soud nařídit předběžné opatření.

6. Krajský soud zdůrazňuje, že účelem předběžného opatření není zavést prozatímní úpravu poměrů účastníků za jakékoli situace, ale pouze tehdy, existuje-li tu naléhavá potřeba takové prozatímní úpravy. Naléhavou potřebu prozatímní úpravy poměrů je možné dovodit pouze tehdy, pokud hrozí, že některému z účastníků bude způsobena vážná újma, pokud předběžné opatření nebude nařízeno. Charakter výše zmíněné újmy pak vyplývá z předmětu a účelu konkrétního řízení. Ve věcech péče o nezletilé děti v užším smyslu slova je namístě za takovou újmu považovat narušení vzájemného vztahu mezi nezl. dítětem a rodičem, který o ně fakticky nepečuje.

7. Z pohledu krajského soudu otec v této věci sice osvědčil, že je způsobilý řádně pečovat o obě nezl. děti, neosvědčil však skutečnosti, z nichž by vyplývalo, že pokud nebude okamžitě navrhovaným způsobem zasaženo do poměrů rodičů a nezl. dětí, utrpí vztah mezi ním a nezl. dětmi, a tedy i on sám a zejména nezl. děti, vážnou újmu. Naopak s ohledem na tvrzení matky, že nezl. děti u otce nyní nechtějí přespávat a že z kontaktu s otcem i jinak mají určité obavy, která otcem předloženými a dalšími listinami ve spise dosud obsaženými nebyla vyvrácena, není vyloučen ani opak, tedy že se vztah mezi otcem a nezl. dětmi v důsledku jím navrhovaného, velmi razantního zásahu soudu do poměrů dětí naopak zhorší.

8. Styk mezi nezl. dětmi a otcem probíhá podle obsahu spisu přiměřeně často, byť nikoli podle představ otce, tedy včetně přespávání či na několik dnů souvisle po sobě. Vzájemný vztah mezi otcem a nezl. dětmi je tedy udržován, a z pohledu krajského soudu proto důvod k vydání předběžného opatření přinejmenším prozatím ve věci dán není.

9. V té souvislosti krajský soud podotýká, že při svém rozhodování ve věcech předběžných opatření opakovaně zdůrazňuje, že než do péče o nezl. dítě začne zasahovat svými rozhodnutími soud, měli by se rodiče nejprve pokusit o mimosoudní, byť prozatímní řešení situace a měli by k tomu mít i dostatek času. Teprve pokud se ukáže, že toho nejsou schopni, přichází do úvahy intervence soudu. I soud by však měl nejprve dát přednost mírnějším způsobům řešení, ať už se jedná o projednání věci s účastníky přímo před nimi či před orgánem sociálně-právní ochrany dětí, mediaci či rodinnou terapii, a k nařízení předběžného opatření by měl přistupovat pouze ve výjimečných případech.

10. V dané věci se přitom rodiče podle obsahu spisu rozešli počátkem července 2025, teprve od 14. 7. 2025 je vedeno řízení o péči o nezl. děti a návrh na předběžné opatření byl otcem podán dne 1. 8. 2025. I s ohledem na tyto časové údaje se krajskému soudu jeví nařízení předběžného opatření ve věci jako předčasný úkon. Okresnímu soudu nic nebrání, nepodaří-li se dosáhnout účelu sledovaného předběžným opatřením jiným způsobem, nařídit předběžné opatření v průběhu řízení i z vlastní iniciativy podle ust. § 12 odst. 1 z. ř. s.; pokud se však takto rozhodne učinit, měl by si předtím obstarat dostatek informací, včetně zjištění názoru nezl. dětí minimálně prostřednictvím kolizního opatrovníka.

Shodu s prvopisem potvrzuje Eva Valošková

11. Ze shora uvedených důvodů tedy krajský soud na rozdíl od okresního soudu neshledal v dané věci existenci naléhavé potřeby prozatímní úpravy poměrů nezl. dětí, tím spíše pak ve smyslu nařízení předběžného opatření v podobě, jak to požadoval otec a učinil okresní soud, a rozhodnutí okresního soudu podle ust. § 220 odst. 1 o. s. ř. změnil tak, že návrh otce na nařízení předběžného opatření zamítnul.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí není dovolání přípustné.

Ostrava 29. srpna 2025

JUDr. Renata Pospíšilová v. r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje Eva Valošková